

**Vejledning til mentorer,
pårørendecoaches og koordinatore
i det landsdækkende korps**

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion til det landsdækkende korps	3
2. Formålet med den lokale korpsindsats og målgrupper	3
3. Opgaver og forventninger	5
3.1. Opgaver og forventninger i rollen som mentor	5
3.2. Opgaver og forventninger i rollen som pårørendecoach	5
3.3. Opgaver og forventninger i rollen som koordinator	5
3.4. CDE's rolle og forventninger til korpset	7
4. Metodisk grundlag: Fra vurdering i infohus kommune til borgerforløb	7
4.1. Analyse og helhedsvurdering ud fra vurderingsværktøjets ni dimensioner	7
4.2. Overordnet målformulering ved brug af målskema	8
4.3. Borgers perspektiver og mål tydeliggøres i samtalskema	9
4.4. Den Løsningsfokuserede Tilgang (LØFT)	10
5. Gode råd før, under og efter et mentor- og pårørendecoachforløb	12
5.1. Klar til de første samtaler	12
5.2. Faglig refleksion undervejs i forløbet og sparring med koordinator	13
5.3. Afslutning af forløb	15
5.4. Efterrefleksion over forløb med koordinator og mentor-/coachkolleger	16
6. Kontakt og rådgivning	16

1. Introduktion til det landsdækkende korps

Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme (CDE) driver et landsdækkende korps af mentorer, pårørendecoaches og koordinatore, som er særligt uddannet til at arbejde med sårbare personer eller pårørende (fx forældre) til personer, som færdes i ekstremistiske miljøer, er tiltrukket af et ekstremistisk miljø eller er i risiko for at begå kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv.

Definitioner

Ekstremisme betegner personer eller grupper, som begår eller søger at legitimere vold eller andre ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, de er utilfredse med.

Radikalisering betegner en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger efter ekstremistisk ideologi.

Kilde: Den nationale handlingsplan fra 2016

Mentorer, pårørendecoaches og koordinatore på tværs af hele landet er siden 2015 blevet uddannet med det fokus at øge en persons trivsel generelt samt at have særlige kompetencer og viden til at indgå i kortere eller længerevarende forløb med personer, der færdes i ekstremistiske miljøer eller viser bekymringstegn på involvering i ekstremisme.

Vejledningen er en guide til dig som enten mentor, pårørendecoach eller koordinator i det landsdækkende korps til forebyggelse af ekstremisme. Vejledningen sætter fokus på formål, målgrupper, forventninger, opgaver og det metodiske grundlag. Den kan både bruges som en introduktion til nye i korpset og undervejs i forløb med en borger (mentee eller pårørende).

2. Formålet med den lokale korpsindsats og målgrupper

Formålet med at have lokale og kommunalt forankrede mentorer og pårørendecoaches er at forebygge ekstremisme. Det sker gennem borgernære indsatser målrettet de borgere, der er bekymring for, og/eller disses pårørende.

Mentorindsatsen er målrettet personer som:

- Færdes i et ekstremistisk miljø.
- Viser konkrete bekymringstegn på radikalisering.
- Udviser sårbarhed – psykisk og/eller social – over for tiltrækningen til ekstremistiske miljøer og/eller ideologier.

Formålet med mentorindsatsen

- At forebygge ekstremisme hos personer i målgruppen
- At øge den generelle trivsel hos personer i målgruppen
- At arbejde med robusthed og modstandskraft hos personer i målgruppen
- At styrke mentees trivsel og gøre vedkommende i stand til at indgå i fællesskaber, så mentee fx:
 - Har det godt med den måde, hvorpå de er sammen med andre (familie, venner, kolleger), eller kan udvikle den måde, hvorpå de er sammen med andre.
 - Har det godt med sit arbejde eller den uddannelse, de er i gang med, eller selv får mulighed for at gøre noget ved den måde, hvorpå de er i beskæftigelse eller i uddannelse.
 - Føler sig tilpas i den kultur og det samfund, de er del af, eller føler sig tilpas med den måde de selv vil og kan bidrage til sin kultur og sit samfund.
 - Får afstemt den måde, de gerne vil leve på under hensyntagen til andre, så alle kan trives og således, at kultur og samfund kan fungere som grundlag for gode fællesskaber.

Pårørendecoachindsatsen er målrettet pårørende til personer som:

- Færdes i et ekstremistisk miljø
- Viser konkrete bekymringstegn på radikaliserings
- Udviser sårbarhed – psykisk og/eller social – over for tiltrækningen til ekstremistiske miljøer og/eller ideologier

Formålet med pårørendecoachindsatsen

- At øge inddragelsen af pårørende (fx forældre eller andre nære pårørende) som en positiv ressource, hvor der er bekymringer for radikaliserings.
- At gøre forældre/pårørende i stand til at håndtere bekymringer og konflikter i forbindelse med et konkret eller potentielt radikaliseringsforløb hos deres barn/familiemedlem.
- At styrke forældre eller andre nære pårørende i at skabe positiv forandring, navnlig ved at styrke deres evne til at understøtte deres barns udvikling i en positiv retning og dermed styrke modstandskraft og potentiale for at forebygge ekstremisme.

3. Opgaver og forventninger

3.1. Opgaver og forventninger i rollen som mentor

På baggrund af den skitserede målgruppe i afsnit 2 er opgaven for en **mentor** bl.a.:

- At skabe en relation til mentee, lytte og understøtte mentee.
- At forsøge – gennem rådgivning, sparring og vejledning – at støtte og motivere mentee med at skabe forandring, dvs. at hjælpe mentee væk fra en påbegyndende radikaliseringssti eller hjælpe med at frigøre sig fra et ekstremistisk miljø.
- At understøtte 'hjælp til selvhjælp', da mentor er tilknyttet i et tidsbegrænset forløb.
- At være brobygger til "normalsystemet".

I den sammenhæng er det vigtigt at understrege, at mentorerne ikke skal agere psykolog, psykiater eller en form for behandler. Hvis det vurderes, at borger har brug for psykologhjælp, psykiatrisk behandling, udredning mv., skal denne indsatsdel afdækkes og iværksættes inden for gældende lovgivning i normalsystemet.

3.2. Opgaver og forventninger i rollen som pårørendecoach

På baggrund af den skitserede målgruppe i afsnit 2 er opgaven for en **pårørendecoach** bl.a.:

- At skabe en relation til pårørende, lytte og understøtte den pårørende.
- At forsøge – gennem rådgivning, sparring og vejledning – at støtte og give den pårørende redskaber til at styrke dennes evne til at understøtte deres barns/familiemedlems udvikling i en positiv retning og dermed bidrage til, at barnet/den unge kan frigøre sig fra et ekstremistisk miljø.
- At understøtte 'hjælp til selvhjælp', da pårørendecoach er tilknyttet i et tidsbegrænset forløb.
- At være brobygger til "normalsystemet".

Her er det også vigtigt at understrege, at pårørendecoaches ikke skal agere psykolog, psykiater eller anden form for behandler. Hvis det vurderes, at pårørende eksempelvis har brug for psykologhjælp skal denne indsatsdel afdækkes og iværksættes inden for gældende lovgivning i normalsystemet.

3.3. Opgaver og forventninger i rollen som koordinator

Mentor- og pårørendecoachindsatsen organiseres lokalt i kommunen. Som **koordinator** er du tovholder for indsatsen lokalt. En del af dit ansvar er – sammen med relevant ledelse i kommunen – at skabe et organisatorisk og sammenhængende samarbejde med de forvaltninger og områder, som kan igangsætte mentor- eller pårørendecoachforløb, eller skal samarbejde med under sådanne forløb.

Gode råd:

Organisering af arbejdet med indsatsen

Sikre den bedst mulige forankring af indsatsen: Den mest effektive forankring vil afhænge af kommunens interne organisering. Det anbefales at forankre indsatsen hos eller tæt på den kommunale infohustovholder eller et sted, hvor der i forvejen arbejdes med indsatser for målgruppen – fx i Social- eller Beskæftigelsesforvaltningen eller som en tværfaglig forankring i relevante forvaltninger. Herved sikres størst mulige faglig synergi og erfaringsudveksling, ligesom det understøtter koordinering af forskellige indsatser til borgere i målgruppen.

Dine organisatoriske opgaver er blandt andet at:

- Rekruttere mentorer og pårørendecoaches. Korpset skal gerne bestå af minimum 2-3 mentorer/ pårørendecoaches. Personer, der rekrutteres til at blive mentorer og pårørendecoaches, kan være ansatte i kommunen med socialfaglig baggrund eller erfaring med lignende relationsarbejde. Herudover er det en fordel, hvis kommende mentorer og pårørendecoaches besidder specialviden om ekstremisme, radikalisering eller ekstremistiske miljøer eller har erfaring med at arbejde i bestemte boligområder. Hvis man rekrutterer personer, der ikke er kommunalt ansatte, skal man sikre relevante rammer omkring aflønning, fortrolighed, notatpligt evt. baggrundstjek, børneattest mv.
 - Sikre klare aftaler med dine mentorer eller pårørendecoaches personaleansvarlige chef omkring timeforbrug, prioritering af opgaver samt hvor hurtigt et forløb kan igangsættes. Det kan være en fordel at udarbejde skriftlige aftaler om, hvad rollen som mentor/coach indebærer, og hvilke rammer det sker under.
 - Det er vigtigt at gøre det klart for mentorer/pårørendecoaches, at de har tavshedspligt, jf. straffelovens § 152. De har dog samtidigt skærpet underretningspligt, jf. barnets lov § 133 og afværgepligt, jf. straffelovens § 141.
 - Sikre, at mentorer og pårørendecoaches har relevant viden om kommunens organisering, tilbud og indsatser, forvaltningsretlige regler, begrænsninger og hjælpemuligheder i barnets lov, serviceloven, uddannelses- og beskæftigessystemet mv. Blandt andet skal korpset kende til processen omkring infohusets analyse og vurdering samt hvordan de forventes at samarbejde med dig som koordinator.
 - Sikre, at mentorerne og pårørendecoaches løbende opnår relevant viden om ekstremisme og forebyggelse, fx gennem aktiviteter afholdt af CDE.
 - Sørge for, at lokale mentorer og pårørendecoaches samles i fast kadence (minimum 3-4 gange årligt) for at skabe et kollegialt fællesskab, erfaringsudveksle samt drøfte dilemmaer og god praksis.
 - Være 'indgangen' til kommunen i forhold til evt. udlån af mentorer og pårørendecoaches til andre kommuner.
- ➔ **(se mere om udlån og igangsættelse på [Det landsdækkende korps af mentorer og pårørendecoaches - stopekstremisme.dk](http://Det.landsdækkende.korps.af.mentorer.og.pårørendecoaches-stopekstremisme.dk)).**
- Være kontaktperson til CDE og fx give besked ved fratrædelser i det lokale korps.
 - Udfylde det halvårige spørgeskema om aktuelle forløb, som CDE udsender til korpsets koordinatører.

Derudover bør du synliggøre og forankre korpset i kommunen ved at formidle viden om indsatsens målsætninger, indhold og målgrupper, så relevante aktører i og uden for kommunen får kendskab hertil. Det kan fx ske ved oplæg og beskrivelse af indsatsen i den kommunale beredskabsplan til forebyggelse af ekstremisme.

Under forløb skal du desuden:

- Sikre det gode match mellem mentor/mentee samt pårørendecoach/forældre eller andre nære pårørende.
- Anvende den tilgængelige viden (fx vurdering og analyse fra infohuset) til fagligt at understøtte forløb ved opstart (forberedelse), undervejs (løbende status) og ved afslutningen (afrunding og opsamling).
- Understøtte og yde faglig sparring til mentorer og pårørendecoaches under forløb ved at indkalde til løbende (fx månedlige eller efter behov) statusmøder samt være tilgængelig ved dilemmaer/udfordringer.
- Sikre en dialog og koordination omkring andre indsatser, borgeren eventuelt indgår i, parallelt med mentor- og pårørendecoachindsatsen.

3.4. CDE's rolle og forventninger til korpset

CDE har en national, koordinerende rolle. CDE udpeger korpskommuner for at sikre en bred repræsentation af kommuner på tværs af landet. CDE vedligeholder en oversigt over korpskommunerne og kontaktoplysninger på alle mentorer, pårørendecoaches og koordinatore, som korpskommunerne bedes hjælpe med at holde ajour.

CDE tilbyder rådgivning, opkvalificering og støtte til de deltagende kommuner gennem uddannelser, internatkurser, vidensdage mv. for korpset generelt og ud fra lokale behov i de enkelte kommuner. CDE ønsker et aktivt, velkvalificeret korps. Det forventes derfor, at mentorer, pårørendecoaches og koordinatore løbende deltager i de arrangementer, som CDE afholder for korpset.

CDE stiller desuden supervision til rådighed for korpsets deltagere i forbindelse med aktuelle mentor- eller pårørendecoachforløb.

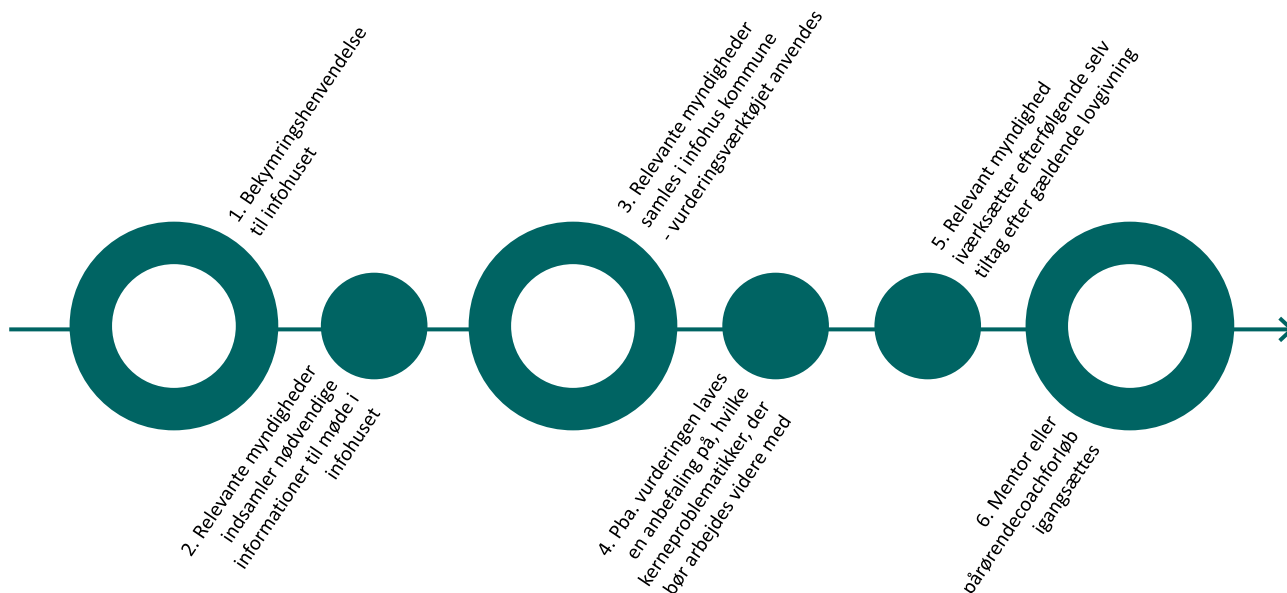
4. Metodisk grundlag: Fra vurdering i infohus kommune til borgerforløb

4.1. Analyse og helhedsvurdering ud fra vurderingsværktøjets ni dimensioner

CDE anbefaler, at når en fagperson eller borger er bekymret for, at en person er involveret i ekstremisme, bør vedkommende kontakte sit lokale infohus eller den nationale hotline. Videre anbefaler CDE, at deltagere i infohus kommune bruger vurderingsværktøjet til bekymringer om ekstremisme, som er udviklet til formålet.

➔ (se mere om vurderingsværktøjet på [Vurderingsværktøj — stopekstremisme.dk](https://stopekstremisme.dk)).

Efter infohusets grundige faglige analyse af borgerens situation kan infohuset vælge at anbefale et mentor- og/eller pårørendecoachforløb. I så fald vil den kommunale infohustovholder kontakte koordinatoren herom og videregive den nødvendige viden om borgeren samt infohusets analyse og vurdering. Det er illustreret i figuren nedenfor.

Mentorer og pårørendecoaches bør have et overordnet kendskab til vurderingsværktøjet og dets ni dimensioner for at sikre en rød tråd mellem vurderingen i infohus kommune og det videre forløb. Dette uddybes i næste afsnit.

De ni dimensioner i vurderingsværktøjet

Analyse af risiko og trussel:

1. Bekymrende overbevisning og retorik
2. Voldsparathed
3. Kriminalitetshistorik
4. Bekymrende socialisering og relationer
5. Psykisk sårbarhed

Analyse af trivsel og modstandskraft:

6. Uddannelse og beskæftigelse
7. Personlighedsfaktorer
8. Familie
9. Netværk og fritid

4.2. Overordnet målformulering ved brug af målskema

Når der gøres klar til et borgerforløb med en mentee eller en pårørende, skal koordinator og mentor/ pårørendecoach sammen lave mål for forløbet ud fra vurderingen i infohus kommune. Her anbefaler CDE, at koordinator og mentor/pårørendecoach bruger målskema (se side 9) inden første møde med borger.

Målskemaet er inspireret af Signs of Safety® og understøtter koordinatore og mentorer/pårørende-coaches i at danne et helhedsorienteret billede af borgerens situation: Hvad bekymrer, og hvad fungerer? Det skal give retning for samarbejdet.

Signs of Safety®

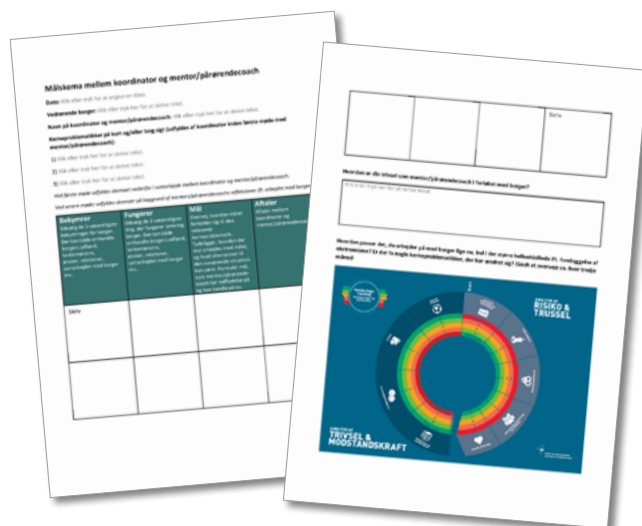
Signs of Safety® er en anerkendende og ressourcerorienteret tilgang, der oprindeligt blev udviklet til arbejdet med udsatte børn og unge samt deres familier. Det er baseret på den løsningsfokuserede korttidsterapeutiske tradition.

Signs of Safety® er en tilgang til motivationsarbejde, der har til formål at skabe samarbejde og partnerskab med borgeren og eventuelt pårørende om en løsning, der kan skabe tryghed og trivsel.

➤ **Hent målskemaet i en skrivebar version her. Skrivevejledningen er integreret i skemaet.**

CDE anbefaler, at koordinatoren under aktive forløb indkalder mentoren/pårørendecoachen til løbende sparringsmøder. Disse afholdes eksempelvis månedligt eller efter behov. Her bruges målskemaet løbende til at vurdere, hvordan det går med at arbejde med borgeren og de opstillede mål, samt hvordan mentoren/pårørendecoachen har det i forløbet.

Målskemaet håndteres og gemmes i henhold til den enkelte kommunes retningslinjer for behandling af persondata.

4.3. Borgers perspektiver og mål tydeliggøres i samtalskema

I forlængelse af målskemaet, som omhandler forløbets overordnede mål, er det lige så vigtigt, at mentor/pårørendecoach også får borgers perspektiver og mål i spil. Her anbefaler CDE, at nedenstående samtalskema anvendes både indledningsvist og løbende. **Samtaleskemaet udfyldes af mentor/pårørendecoach sammen med borger eller af mentor/pårørendecoach på baggrund af de løbende samtaler med borger.**

➤ **Hent samtalskemaet i en skrivebar version her. Skrivevejledning er integreret i skemaet.**

Samtaleskemaet håndteres og gemmes i henhold til den enkelte kommunes retningslinjer for behandling af persondata.

4.4. Den Løsningsfokuserede Tilgang (LØFT)

CDE anbefaler, at mentorer og pårørendecoaches i deres arbejde med borger (mentee/pårørende) – i tillæg til de metoder, kompetencer og erfaringer de allerede har – bruger/lader sig inspirere af Den Løsningsfokuserede Tilgang (LØFT). LØFT er en socialfaglig metode, der bygger på en anerkendende og ressourceorienteret tilgang til relationsarbejde. LØFT er således en række samtale- og spørgeteknikker, der understøtter borgeren i at tænke og handle i et positivt, fremadskuende perspektiv. Fokus er i mindre grad på mangler eller udfordringer. Derfor sigter spørgsmålene i LØFT mod, at borger selv begynder at se løsninger, der kan være med til at skabe positive forandringer. **LØFT kan hjælpe til at tale ind i de konkrete mål og fokuspunkter fra hhv. mål- og samtaleskema ud fra, hvad borger selv har fortalt om sine positive ønsker for fremtiden.**

I rollen som mentor bruges den løsningsfokuserede tilgang til samarbejdet med mentee, hvor man tager udgangspunkt i den fremtid, mentee ønsker at skabe for sig selv. I rollen som pårørendecoach bruges den løsningsfokuserede tilgang til samarbejdet med den pårørende, hvor man tager udgangspunkt i den fremtid, den pårørende ønsker at skabe for sig selv og i relation til den borger, man er bekymret for i forhold til ekstremisme.

I begge roller hjælper den løsningsfokuserede tilgang desuden med at få fokus på de kompetencer, borger allerede besidder, og som kan hjælpe med at realisere den ønskede fremtid.

CDE har i samarbejde med psykolog Malene Windfeldt og på baggrund af tidligere inspirationsmateriale udviklet materialet "Løsningsfokuseret tilgang – Inspirationshæfte", som kan bruges til at øve med og i samtalerne med mentee eller pårørende.

➔ **Inspirationshæftet kan findes her.**

Den løsningsfokuserede tilgang (LØFT)

Den Løsningsfokuserede Tilgang, som forkortes til LØFT, er en socialfaglig metode, der har sit afsæt i den systemiske korttidsterapi¹ og baserer sig på følgende grundlæggende principper:

- Alle mennesker har idéer og ønsker om, hvordan deres liv skal se ud.
- Borgerens mål og motivation er drivkraften i at skabe forandring.
- Der er altid tidspunkter og situationer, hvor problemet ikke er til stede. Dette betegnes som undtagelser.
- Selv om problemer kan være komplekse, kræver det ikke nødvendigvis komplekse løsninger.
- En grundlæggende idé om, at hvis ikke det virker, så gør noget andet, og hvis det virker, så gør mere af det.

De løsningsfokuserede samtale- og spørgeteknikker understøtter borgeren i at finde egne visioner og ønsker for fremtiden, der kan bringe forandring ind i livet. Teknikkerne understøtter borgeren i selv at finde de gode løsninger på de udfordringer, som kan være på vejen mod en forandring. Det fremføres ofte, at LØFT-spørgsmålene alle er variationer over de samme tre grundlæggende spørgsmål, som gennemsyrrer tankesættet i tilgangen. Disse er:

1. *Hvad er dine bedste håb for det forløb, som du nu skal i gang med?*
2. *Hvordan ville dit liv fremover se ud, hvis disse blev realiseret?*
3. *Hvad gør du faktisk allerede, eller hvad har du tidligere gjort, som hjælper med til at disse håb bliver realiseret?*

Grundlæggende har den løsningsfokuserede tilgang fokus på:

- **Borgerens erfaringer med løsninger**, som bygger på en antagelse om, at mennesker har masser af erfaring med sig i at håndtere udfordringer, og derfor sikkert også har nogle idéer til løsning. Kernespørgsmålet i forhold til dette er:
"Hvad gjorde du, som var hjælpsomt i forhold til denne (eller en anden) udfordring?"
- **Undtagelserne**, som bygger på en antagelse om, at udfordringer ikke er statiske. Der er tidspunkter, hvor de er større, og andre gange, hvor de er mindre. Der er også situationer, hvor udfordringen slet ikke dukker op, selv om det var forventet. Kernespørgsmålet i forhold til at finde grunden til sådanne undtagelser er:
"Hvad gjorde du (eller andre), eller hvad skete, siden udfordringen ikke dukkede op?"

1. de Shazer, S. & Dolan, Y. with Korman, H., Trepper, T., McCollum, E. & Berg I.K., Steve (2007): *More Than Miracles: the State of the Art of Solution-focused Brief Therapy*. New York: Routledge.

5. Gode råd før, under og efter et mentor- og pårørendecoachforløb

Tekst 5.1. Klar til de første samtaler

De første møder med mentee eller pårørende er afgørende for det videre forløb. Her har du mulighed for at rammesætte og skabe fundamentet for jeres arbejde sammen. Du har formentlig allerede mange gode erfaringer med at skabe relationer, så i denne kontekst er det vigtigt, at du forholder dig til det særlige ved netop denne målgruppe.

For at forløbet skal lykkes på bedste vis, er det afgørende, at du får italesat, at forløbet er frivilligt, og at du som mentor/pårørendecoach får skabt et tillidsfuldt og trygt rum for borger, så der skabes de bedste betingelser for et succesfuldt samarbejde. Det er derfor centralt at sikre en nødvendig forventningsafstemning, herunder at få gjort borger bevidst om, hvad formålet og rammerne for forløbet er.

Nedenfor er skitseret nogle gode råd til at sikre en god start i de første samtaler med borger.

Gode råd:

Om formålet med dagens samtale (mentor):

- Fortæl, hvorfor du er her: Fx at der er nogen, som er bekymret for mentee (hvis der er en konkret adfærd, der er bekymring for, så nævn også denne)
- Fortæl om formålet med dagens samtale, fx at finde frem til, om både du og mentee synes, det giver mening med et mentorforløb.
- Fortæl mentee, hvor lang tid samtalen varer.
- Hvem skal mere vide noget om det, vi taler om?
- Hvad er intentionen med mødet og med forløbet?
- Din rolle, herunder at du hjælper mentee frem til egne konklusioner og løsninger.

Om formålet med dagens samtale (pårørendecoach):

- Fortæl, hvorfor du er her: fx at der er nogen, der er bekymrede for barnet/den unge (hvis der er en konkret adfærd, der er bekymring for, så nævn også denne).
- Fortæl om formålet med dagens samtale, fx at finde frem til, om den pårørende synes, det giver mening med et forløb.
- Fortæl den pårørende, hvor lang tid samtalen varer.
- Hvad er intentionen med mødet og med forløbet? Som coach skal du sikre tydelig afklaring for alle.
- Hvem skal mere vide noget om det, vi taler om?
- Din rolle, herunder at du hjælper den pårørende frem til egne konklusioner og løsninger.
- At den pårørende skal være indstillet på at kigge på egne handlinger og mønstre. ▼

Om forløbet:

- Fortæl mentee/pårørende, hvad de går ind til og kan forvente af samarbejdet.
- Snak om, at det er et tidsafgrænset forløb med faste møder, hvor I arbejder sammen.
- Hvad du kan hjælpe du med? Er der noget, du ikke kan hjælpe med?

Om dig selv og hvorfor du er mentor/pårørendecoach:

- Fortæl, hvad der gør, at netop du er blevet mentor for mentee eller coach for pårørende.
- Fortæl, hvad du håber, at der kan komme ud af jeres forløb, og hvorfor du gerne vil hjælpe.

Om mentee/pårørende:

- Snak med hinanden om, hvad mentees/pårørendes bedste håb for et forløb med dig er?
- Tal om, hvilken forskel vil det gøre for mentee/pårørende, hvis bedste håb lykkes?
- Spørg ind til, hvordan mentee kan forestille sig, at forandringen sker: Hvor i dit liv vil det vise sig? Hvor vil det ske først? Hvem vil lægge mærke til det? Hvad vil andre se mentee gøre anderledes?
- Pårørende: Forestil dig, at forandringen sker hos dit barn eller nær pårørende: Hvor vil det vise sig? Hvad vil du lægge mærke til som forælder eller pårørende? Hvad vil du se dit barn gøre anderledes?

Fælles forventningsafstemning:

- Formålet med forløbet.
- Kan både du og mentee/pårørende forpligte jer til et samarbejde?

Praktiske aftaler:

- Hvor tit skal I mødes?
- Hvor mødes I henne?
- Hvordan kommunikerer I sammen?
- Hvordan aflyser I aftaler?

5.2. Faglig refleksion undervejs i forløbet og sparring med koordinator

For at sikre at indsatsen er på rette spor, er det en god idé, at du løbende reflekterer over forløbet og din relation til borger. CDE anbefaler, at koordinatorene undervejs i forløb indkalder mentoren/ pårørendecoachen til statusmøder for at understøtte et konstruktivt udviklingsperspektiv. Her kan I med fordel bruge målskemaet.

Refleksion og læring understøttes bedst i en kultur, hvor det er naturligt, at I sammen overvejer jeres egen praksis; om I kunne have gjort noget anderledes, eller noget kunne være gjort bedre. Hvis din koordinator ikke er tilgængelig eller ikke har været på CDE's korpssuddannelse, kan du evt. sparre med en kollega.

Nedenfor er givet en række spørgsmål, som kan være gode for dig som mentor/pårørendecoach at overveje forud for dine samtaler med borger og efter hver samtale løbende i forløbet, gerne sammen med din koordinator.

Gode råd:

Spørgsmål som forberedelse forud for samtalerne med mentee eller pårørende:

- Hvad skal lykkes i dag? Hvordan vil jeg få det til at lykkes?
- Hvad lykkedes i særlig grad sidste gang, jeg havde lignende samtaler og hvorfor? Hvad reagerede mentee/pårørende positivt/negativt på?
- Hvad skal jeg være særlig opmærksom på og/eller spørge ind til? Hvordan vil jeg håndtere dette?
- Har jeg selv nogen holdninger, følelser og behov, som jeg har svært ved at håndtere professionelt? Hvordan arbejder jeg med det?

Spørgsmål til efterrefleksion på samtalerne med mentee:

- Lykkes jeg med det, jeg havde tænkt inden samtalen? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Lyttede jeg til det, som mentee/pårørende fortalte mig?
- Lod jeg mentee/pårørende føre ordet, og var jeg anerkendende over for vedkommendes perspektiver? Både sprogligt og fysisk i mit kropssprog
- Hvilke invitationer gav mentee/pårørende undervejs i samtalen til at åbne op for forskellige emner? Lagde jeg som mentor/pårørendecoach mærke til dem under samtalen, og hvordan forfulgte jeg dem? Kunne jeg have sagt noget andet, som havde åbnet mere op for samtalen?
- Hvordan var samspillet mellem os?
- Hvad synes jeg, at mentee/pårørende reagerede positivt på? Hvad reagerede mentee/pårørende modsat negativt på?
- Er jeg det rette match for denne mentee/pårørende?
- Er der noget, jeg har brug for hjælp til?

På statusmøder mellem mentor/pårørendecoach og koordinator bør I løbende overveje, om de opstillede mål fortsat er relevante og realistiske, eller om de bør justeres.

Mentor- og pårørendecoachforløb skal ikke være evigt. Derfor skal mentor/pårørendecoach og koordinator sammen kontinuerligt overveje, hvor længe forløbet bør fortsætte, og hvilke faktorer der vil være tegn på, at forløbet bør afsluttes. Det kan både være, at alle (de vigtige) mål er opnået, eller at der ingen fremskridt sker, og det derfor er tid til at erstatte forløbet med en anden indsats.

5.3. Afslutning af forløb

Afslutningen af et mentor- eller et pårørendecoachforløb har to sammenhængende elementer i sig:

- Afslutningen af forløbet mellem dig og mentee/pårørende.
- Efterrefleksionen af forløbet med din koordinator og dine mentorkolleger.

Inden mentor/pårørendecoach siger farvel til borger, er det vigtigt, at forløbet afrundes på en grundig og positiv måde med klare aftaler for, hvad der videre skal ske. Nedenfor er skitseret en række spørgsmål, der kan danne afsæt for den afsluttende dialog med borger.

Gode råd:

Gode spørgsmål i den afsluttende dialog med borger:

- Hvordan er det gået i forhold til de mål, du har haft?
- Hvad er du lykkes med at gøre, som har fået det til at ske?
- Hvordan har du været i stand til det?
- Hvad har det krævet af dig?
- Hvem og hvad har været den største hjælp?
- Hvad har jeg som mentor/pårørendecoach set, at du har gennemført eller klaret godt?

Husk også at tydeliggøre følgende for mentee/pårørende:

- Hvad skal der ske herfra? Er der andre professionelle, som kommer til fortsat at have kontakt til mentee/pårørende?
- Må mentee/pårørende kontakte dig igen? Hvis ja: I hvilket tilfælde? Hvordan kan/vil du kontaktes?
- Hvor kan mentee/pårørende få hjælp, hvis vedkommende får behov for det?

5.4. Efterrefleksion over forløb med koordinator og mentor-/coachkolleger

Når et mentor- eller pårørendecoachforløb afsluttes, kan efterrefleksion og opsamling – sammen med de løbende overvejelser fra forløbet – danne grundlag for læring. Dette både for mentor/pårørendecoach, for de andre mentorer og pårørendecoaches i jeres kommune og for det samlede korps. Det er derfor en god idé, at mentor/pårørendecoach, koordinator og evt. mentor/coachkolleger mødes og laver en fælles efterrefleksion og opsamling og gerne viderebringer denne læring til infohuset.

Gode råd:

Spørgsmål og overvejelser efter endt mentor/pårørendecoachforløb:

- Når du ser tilbage på forløbet, skete der så noget særligt, som du hæfter dig ved?
- Gav forløbet anledning til læring om mentee/pårørende, vi skal være opmærksomme på ved et eventuelt videre forløb eller anden indsats?
- Skete der noget uventet under forløbet, som du ikke var forberedt på?
- Hvordan reagerede du på den situation?
- Var der andre, vi skulle have involveret i arbejdet, fx andre fagligheder eller aktører i mentees/pårørendes netværk?
- Hvad virkede godt i forløbet, som vi skal gøre mere af?
- Hvad kan vi omvendt gøre bedre til næste gang, vi har et forløb med andre borgere i samme situation?

6. Kontakt og rådgivning

Som afsluttende bemærkning er det vigtigt at understrege, at man som kommune altid kan hente rådgivning og støtte hos CDE.

Kontakt CDE:

Generelle henvendelser: 72 14 27 00

Rådgivningstelefon: 72 14 22 14

➤ **E-mail:** ekstremisme@us.dk

Få mere viden på

➤ **www.stopekstremisme.dk**

